

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

3. Quis dispensat cum servo, &c.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

CAPVT IX.

De Irregularitate ex defectu libertatis.

§. I. De Servitute.

1. **S**ervus, hoc est Mancipium, sive ex nativitate, sive ex legitima venditione, sive ex legitima captivitate, quamdiu servitus durat, irregularis est ex Sacro Textu, *Toto Titulo de Serv. non ordinandis, & tota dist. 54.* sic merito definitur; id enim dignitas Ordinum requirit obsequium à clerico Ecclesie debitum? Servi enim cum addicti sint Domino, atque adeo sint alterius juris, servire Ecclesie non possunt. Consentiente autem Domino, poterit quidem ordinari servus, sed statim, atque ordinatur, etiam prima tonsura, fit liber. Ita Laym. l. 1. rr. 5. p. 5. c. 8. Suar. de cens. d. 51. sect. 3. n. 5. Caltr. de cens. d. 6. p. 11. n. 2. Azor. p. 2. l. 2. c. 11. A. l. de cens. p. 7. dist. 3. d. ult. Ffl. tr. 19. c. 2. n. 195.

2. Si vero servus (quamvis cum peccato) initietur, non consentiente Domino, distingue. Si initietur Minoribus, adhuc remanet servus, nec gaudet ullo privilegio, sive canonicis, sive Fori, sive Gabellarum, ut colligitur ex Cap. ex antiquis d. 54. Si vero Majoribus, subdistingue. Nam, si Episcopus illum ordinans conficius est servitutis, & videt sine Domini consensu, ipsum Ordines postulare, quod est, Episcopum esse participem doli, servus ita promotus evadit liber, sed ipse Episcopus obligabitur pretium servi duplicatum, vel duos servos reddere Domino. Et quidem unum ex his pretiis erit de iustitia solvendum in recompensationem servi, unde ante omnem sententiam: Alterum, cum sit in poenam, post sententiam, & sic conciliatur Suar. de cens. d. 51. sect. 3. n. non requirens sententiam cum Bonac. d. 7. de cens. q. 2. p. 4. n. 3. Vers. Tertio Episcopus, illam requirente. Si non Episcopus, sed alii consilii prædicti doli Episcopum induxerunt ad ordines, servo concedendos, ipsi ejusmodi pretium vel servum duplicatum solvere tenebuntur. Si denique nullus fuit doli conficius, is remanebit servus, sed suspensus ab Ordine, si nondum est Sacerdos; Nec tamen poterit uxorem ducere, si Subdiaconatum, vel Diaconatum sic assumpsit; idque propter votum Castitatis iis Sacris Ordinibus adnexum: Valde tamen probabile est, hunc non privari privilegio Canonis, ut teneri Sayrus, de cens. l. 6. c. 14. n. 5.

3. At, si ejusmodi servus ordinatus fuit Sacerdos, liber quidem erit, sed remanebit cum onere solvendi Domino, vel alium servum, vel pretium ex suo peculio, vel ex suis ministeriis Sacerdote non indignis. Filliuc. loco citato, ait, hunc servum, tunc amittere suum peculium, eundemque ab hero suscipi posse pro Mysteriorum celebratione.

Sed quid, si prædictus servus nullo modo peculium, vel artem, vel alium servum habeat, unde solvat?

Respondeo cum Gibal. de irreg. cap. 3. q. 5. n. 3. Manebit liber, sed aliquo spirituali obsequio se gratum præbere studeat Domino.

4. Nondum omnia dissoluta sunt; Inquires enim Primo, si plures in solidum sint domini alicujus servi, satisfactio est, et is promoveatur ad ordines ex solo consensu unius ex his dominis?

Respondeo. Ita putat Gloss. in c. Nullus d. 54. idque ob favorem, & reverentiam Ordinibus debitam, colligitur ex illis verbis Textus (Nullus promoveatur servum, nisi voluntas accesserit ejus; qui aliquid sibi in eo vendicat potestatis) illud enim (aliquid potestatis) significare videtur quamcumque diminutam potestatem ejus, cui illa particulariter competit. Alia autem Glossa, ibidem paulo post dicit, debere accedere consensum omnium, quorum juri detrahatur; id enim significare videtur (ait hæc Glossa) illud (qui aliquid potestatis) illud enim (qui) sumi debet collective, ita ut sensus sit, ut debeat consentire quicum-

que aliquid potestatis in servum habet.

5. Sic ramen conciliandæ sunt hæc duæ Glossæ, si partis dominus offerat servum pro Ordinatione, ab Episcopo admittendus, ut liber, nam ita in domo tacite se obligat satisfacere (ut certe debet) juri domini, & hac ratione Ordinibus faceret, & de domo nihil detrahatur. At, si partialis dominus, & dominus consentit, non poterit servus admitti, quia licet contra iura condominorum; consensus enim dicti partialis domini non ex se offerentis servum (sed ex alioquin negatu) solum parti suæ videtur præjudicare, non partium aliorum. Glossa igitur prior de prioro casu inter alios obsequia posterior de posteriore.

6. Inquires Secundo. Quid de libertis, qui sunt, quos dominus manumittit, hoc est libertos facit, sed servato temporali aliquo obsequio?

Respondeo, hos propter dictam reservationem irregulares, docetur communiter. At, si dominus, qui tunc proprie appellatur Patronus, obsequia omnia recent reservat, C. Nullus de serv. non ord. postea ad Ordines admitti, quia tunc censetur jam absolute liber.

8. Denique nota, horum filios nulla irregularitate affici, ingenui enim, hoc est liberi omnino sunt, filiosque debent Patrono reverentiam, ut notat Bartol. l. C. de liber. & servum liber. Quid dicendum sit de libertis Ecclesie. Vide Vgol. de irreg. c. 57. §. 4.

§. II. De Vxorato Remissio.

1. **E**tiam Vxorato dicitur de facere libertas ad Ordines suscipiendos; Vxoratus enim sua servitus circa uxorem non caret; Verum nos de hac re non dicimus satis, superque in lib. 8. de matr. tr. 1. c. 10.

§. III. Quis dispensat cum servo ex defectu libertatis.

2. **C**erte nonnisi Summus Pontifex, quando illud est, si enim ea non daret, non adesse tunc irregularitatem, atque adeo dispensatione opus non esse, jam modo vidimus. At vero, si Pontifex dispensat cum servo ad Sacerdotium, illo jam promoto sine licentia domini, an debeat Pontifex ex iustitia poenitentiam dominiolvere; an potius intelligatur dispensare, ut (quavis Sacerdos) remaneat apud dominum obsequiis temporalibus, saltem Sacerdote non valde indignis, quæstio est ad nostram praxim, nequaquam pertinens.

CAPVT X.

De Irregularitate ex defectu bonæ famæ.

§. I. Quid, & quotuplex sit Infamia?

1. **I**nfamia est Status lesa dignitatis legibus, & moribus reprobatus, sicuti bona fama est status illa dignitatis legibus, & moribus comprobatus. Cognitio variis, & extraordin. Cognition. Clarior: Infamia est diminutio, seu privatio bonæ existimationis hominum, quæ ex prædicto lesa dignitatis statu. Nomine autem, Dignitatis, hic sumitur pro ea naturæ humanæ dignitate, quæ est in hominibus secundum rectam rationem viventibus. Dico (hic) alibi enim, ut quando in jure dicitur (Infamibus porta non pateant dignitatum) nomen dignitatis sumitur pro quibusdam officiis honorificis, de quibus mox §. 4.

2. Infames ergo cujuscumque generis cetero sunt irregulares: vide C. Infam. 6. quæst. 1. C. Qui in aliq. dist. 5. C. Infamib. de Regul. iuris in 6. sed cum infamia, secundum Doctores omnes, ut Sanch. in consil. lib. 6. c. 3. ad 5. dum Doctores omnes, ut Sanch. in consil. lib. 6. c. 3. ad 5. & 6. Laym. l. 1. tr. 5. p. 5. c. 4. Lex. in summ. Infamia dicitur de pæn. Eccl. p. 1. c. 33. & 37. Caltr. de cens. d. 6. p. 2. ad 2.